

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ**

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА**

**СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ**

**УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ «НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНІНИ»

Сучасні аспекти збереження здоров'я людини

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
X МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(21-22 квітня 2017 року)

**До 25-річчя заснування НДІ фітотерапії
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»**

**УЖГОРОД
2017**

УДК 613/614(063)
С 91

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол №4 від 23 березня 2017 р.)*

За редакцією проф. **Ганича Т.М.**

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.

доц. Бриндза Я.

проф. Ганич М.М.

доц. Лукша О.В.

засл. лікар України Ганинець П.П.

н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

**Сучасні аспекти збереження здоров'я людини: збірник праць
X Міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф. / За ред. проф.
Т.М. Ганича. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. – 398 с.**

Збірник праць конференції висвітлює нові відомості про збереження здоров'я людини в сучасних умовах, а саме - оздоровлення населення природними засобами, зокрема, лікувальними травами, забезпечення адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, подолання йододефіциту, використання сучасних агротехнологій для збереження і збагачення біорізноманіття природи, актуальні питання лікування поєднаної патології. Збірник виходить до 25-річчя з дня заснування НДІ фітотерапії ДВНЗ «УжНУ».

На всі роботи одержано фахові рецензії.

ISBN 978-617-7333-40-0

© ДВНЗ «УжНУ», 2017
© УТЕІ КНТЕУ, 2017

ДОСЛІДЖЕННЯ ЛИСТЯ ПОШИРЕНИХ РОСЛИН ФЛОРИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО ВИДУ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ

Федченкова Ю. А., Хворост О. П.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Листя (Folia, Folium) – одне з найпоширеніших видів лікарської рослинної сировини у світі. Аналіз відомостей провідних фармакопей світу показав, що від 20 до 35 % монографій на лікарську рослинну сировину (ЛРС) або присвячено листю, або траві, до складу якої листя входить як компонент.

Метою нашої роботи явилось фармакогностичне вивчення листя поширених дикорослих вітчизняних рослин ліщини звичайної, вільхи клейкої та листя культивованих овочевих культур – огірка посівного та гарбуза звичайного.

Було проведено заготівлю не менш ніж 5 серій кожного виду сировини з різних регіонів України, вивчено морфометричні параметри та специфічні ознаки зовнішньої будови, встановлено діагностичні особливості анатомічної будови, отримано з серій сировини ряд фракцій, що містили сполуки різної полярності.

Вивчено за допомогою хроматомас-спектрометрії, ВЕРХ компонентний склад летких сполук, органічних кислот, в тому числі жирних і амінокислот, фенольних сполук: фенолкарбонових кислот, кумаринів, флавоноїдів, катехинів. Проведено за методом спектрофотометрії визначення кількісного вмісту в серіях сировини: суми фенольних сполук (в перерахунку на галову кислоту), суми гідроксикоричних кислот (в перерахунку на хлорогенову кислоту), суми флавоноїдів (в перерахунку на хлорогенову кислоту) та встановлено нижні межі вмісту кожної.

Зроблено спробу простежити закономірності наявності антимікробної активності одержаних фракцій від якісного складу та кількісного вмісту компонентів.

Одержано рідкий екстракт листі ліщини, показано його венотропну та мембраностабілізуючу активність, розроблену технологію апробовано в умовах промислового виробництва.

Таким чином, проведене фармакогностичне вивчення листя поширених вітчизняних рослин довело перспективність використання їх як ЛРС та розробку документації на рівні монографій ДФУ 2.0 або проектів МКЯ.

SUMMARY

INVESTIGATION LEAF UKRAINIAN'S FLORA'S PROPAGATION PLANTS AS PERPECTIVE TYPE OF MEDICINAL RAW MATERIAL

Fedchenkova Ju.A., Khvorost O.P.

The system pharmacognosical study of leaves of widespread Ukrainian (hazel, alder) and cultivated (cucumber, pumpkin) plants is conducted. Perspective of development of documentation at the level of monographs in State Pharmacopea of Ukraine 2.0 and MCQ is confirmed.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ

Фекета І.Ю.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, Україна

Проблема збереження природи, рідкісних та зникаючих видів, неповторних ландшафтів - краси держави найактуальніша у сучасний період. На земній суші у різні часи панували представники тих чи інших систематичних груп (від найпростіших до найскладніших за формою, будовою, характером розмноження). Подібні процеси, хоча і дуже повільно, відбуваються і зараз. Тому для визначення природного розвитку флори і фауни так необхідні моніторингові дослідження на охоронюваних територіях, де зберігається весь біоценоз і спостереження за станом його складених частин ведуть фахівці - науковці, і не тільки практики. Як у кожній великій проблемі, у необхідності охорони і збереження природи є декілька аспектів, які доповнюють один одного з різних боків. Так, необхідність виявлення напрямку змін у природі тісно межує із визначенням об'єктів, що найбільш вразливі, найбільш потребують людської опіки. Те, що все в природі змінюється, ні в якому разі не знімає питання про необхідність встановлення тою чи іншого ступеня заповідності для збереження природи чи окремих її складових частин.

Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат, або Карпатська конвенція, була ратифікована Україною відповідним законом України, прийнятим Верховною Радою України 7 квітня 2004 року. Україна стала першою державою Карпатського регіону, яка ратифікувала Карпатську конвенцію [1].

Всеєвропейська екомережа є інтегральним поняттям. Під ресурсами її формування треба розуміти, насамперед, природоохоронні території, які охороняються і управляються на основі європейського екологічного права [2, 3].

Зараз в Закарпатській області наявні об'єкти та території ПЗФ різних категорій заповідання, які прийнято в Україні. Серед них найвищі за ступенем заповідності: Карпатський біосферний заповідник, три Національні природні парки („Синевир”, „Ужанський”, „Зачарований край”), Регіональний ландшафтний парк "Притисянський", заказники загальнодержавного та місцевого значення та інші об'єкти ПЗФ. За останні десять років площі ПЗФ

| | |
|--|-----|
| РОЛЬ ІНТРОДУКЦІЇ ТА СЕЛЕКЦІЇ У ЗБЕРЕЖЕННІ І ЗБАГАЧЕННІ РІЗНОМАНІТТЯ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ РОСЛИН В УКРАЇНІ Рахметов Д. Б., Рахметова С. О. | 259 |
| ФОРМУВАННЯ УРОЖАЮ КОРЕНЕПЛОДІВ БУРЯКА ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ ТА СТРОКІВ ВИСІВУ Садовська Н.П., Гамор А.Ф., Попович Г.Б., Енеді К.Л. | 262 |
| ХАРАКТЕРИСТИКА КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ФІРНОЇ ОЛІЇ СОРТІВ <i>LAVANDULA ANGUSTIFOLIA</i> MILL. ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В МЕДИЦИНІ ТА ПАРФУМЕРІЇ Свиденко Л.В., Григор'єва О.В., Брінда Я., Свиденко С.В. | 266 |
| СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ РІЗНОМАНІТТЯ ГРУНТОВОЇ МІКРОБІОТИ ПРАЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ Симочко Л.Ю., Фізер А.І., Симочко В.В. | 268 |
| ВПЛИВ РОЗЧИНІВ СОЛЕЙ ЦИНКУ НА ЗАКЛАДАННЯ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ Тафій М. Д., Ніколайчук В.І., Вакерич М.М., Белчгазі В.Й., Горват Я.В., Гедвур Т.І. | 270 |
| ДОСЛІДЖЕННЯ ЛИСТЯ ПОШИРЕНИХ РОСЛИН ФЛОРИ УКРАЇНИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО ВИДУ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ Федченкова Ю. А., Хворост О. П. | 273 |
| ЗБЕРЕЖЕННЯ ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ТЕРИТОРІЇ ЗАКАРПАТТЯ Фекета І.Ю. | 274 |

РОЗДІЛ ІV

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕРАПІЇ ЗАХВОРЮВАНЬ. ПОЄДНАНА ПАТОЛОГІЯ ТА ЇЇ КОРЕКЦІЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

| | |
|---|-----|
| СТРУКТУРА ПАТОЛОГІЧНОЇ УРАЖЕНОСТІ ДІТЕЙ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ (ЗА ДАНИМИ КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО РЕЄСТРУ ННЦРМ, 2016 РІК) Бабенко Т. Ф., Федірко П. А., Дорічевська Р. Ю., Студенікіна О. М., Богдан Л. В. | 277 |
| СТАН МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЛІКВІДАТОРАМ АВАРІЇ НА ЧАЕС В ОБЛАСНОМУ ГОСПІТАЛІ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ Бандурин О.Ю., Брич В.Д., Білак-Лук'янчук В.Й., Мазуренко Е.М. | 279 |
| КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ХВОРИХ НА ОСТЕОХОНДРОЗ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА, УСКЛАДНЕНОГО ПРОТРУЗІЯМИ Барані В.С., Фабрі З.Й. | 282 |
| ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ НАСИЧЕНИХ ТА НЕНАСИЧЕНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ ЛІПІДІВ ПЛАЗМИ КРОВІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ У ПОЄДНАННІ З ОЖИРІННЯМ Блага О.С., Товт-Коршинська М.І. | 284 |
| ВИКОРИСТАННЯ МАГНІТОЛАЗЕРНОЇ ТЕРАПІЇ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ Браславеш В.В., Александрова М.Я., Блага О.С. | 287 |
| ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ ІМУНОЛОГІЧНИХ ПОРУШЕНЬ У ХВОРИХ НА РЕВМАТОЇДНИЙ АРТРИТ В ПОЄДНАННІ З КОМОРБІДНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ Букач О.П. | 290 |